अष्टमे यज्ञाय नवमे यज्ञपतयऽइति । साभ्यासमिदमेकं कर्म नवसंख्या तु पाशुकी तत्तत्त्वाभ्युपगमात् तथा च पशुगणे सवनीयपशुविकारत्वान्नवैव भवन्ति · इति कर्कः ।

आसन्द्यौदुम्बर्यौ चावालꣳ हरन्ति[1] सोमलिप्तं च ॥१२॥ ततोऽध्वर्युादयः समिष्टयजुर्होमानन्तरं बर्हिर्होम[म]कृत्वैव सोमासन्दीम् औदुम्बरीं च सदसो महतीं स्थूणां चावालं प्रति हरन्ति[2] सोंऽप्तं च यत्पात्रजातमुलूखलचमसद्रोणकलशस्थालीपूतभृदाधवनीयजीषिकुम्भ-हविर्धाने-पवित्रग्रावाधिषवणचर्मोदञ्चनपरिप्लवादि तदपि चावालं प्रति हरन्ति[3]। अध्वर्युसहकार्यपेक्षं बहुवचनम्[4] ।

कृष्णविषाणामेखले चावाले प्रास्यति मार्हिर्भूरिति (८.२३) ॥१३॥ ततोऽध्वर्युः यजमानसम्बन्धिनीं कृंणां मेखलां च चांले प्रक्षिपति · मेखलायाः प्रासनऽएवायं मन्त्रो न कृष्णविषाणाया इति पितृभूतिः अनेकयजमानके च भूतं भूतेति यथार्थमूहः · केचिदत्रोभयोरपि मन्त्रमाहुः तन्मते च प्रकृतावसमवेतार्थत्वादनेकयजमानकेऽपि नोहः ।

प्रतिप्रस्थाता च शङ्कुयोक्त्रे तूष्णीम् ॥१४॥ प्रंता पत्न्याः कण्डूयनार्थं यज्ञियवृक्षशङ्कुं दीक्षार्थं योक्त्रं च तूष्णीममन्त्रकमेव चकाराच्चावाले प्रास्यति · मेखलया दीक्षापक्षे मेखलामेव समानन्यायात् · अनेकयजमानके सर्वासां मेखलायोक्त्रकृष्णविषाणानां प्रासनं प्रतिपत्तित्वात् ।

उरुꣳ हीति (८.२३) वाचयति ॥१५॥ मेखलाप्रासनानन्तरं चावालसमीपे वेदिमध्यऽएव प्राङ्मुखोपविष्टं यजमानमध्वर्युर्वांति ।

साम प्रेष्यति गाय ब्रूहीति वा ॥१६॥ वाचनानन्तरं साम गायेत्येवम् साम ब्रूहीत्येवं वा प्रस्तोतारं प्रेति · सामग्रहणं प्रैषस्यैव पूर्वपदविधानार्थम् गायेत्युत्तरपदविधानम् ब्रूहीति वेति श्रुतत्वात् (४.४.५.६) ।

व्यधोदकान्तयोश्च ॥१७॥ एवमेव व्यधे देवयजनावभृथस्थानयोर्मध्ये अर्धमार्गे साम प्रेष्यति · तत उदंन्ते उदकसमीपे च यस्मिन्नुदकेऽवभृथः करिष्यते तत्संनिधौ च तृतीयवारं साम प्रेष्यति ।

---

१) °रति M. १ °रंति A. २) °रति A. ३) Thus A. ४) viz. आगच्छन्ति ४.४.५.२.